

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К.Д.УШИНСЬКОГО»**

Кафедра освітнього менеджменту та публічного управління

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АУДИТ І ОЦІНЮВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ»**

**Для студентів магістратури за спеціальністю 073 Менеджмент
ОПП Управління закладом освіти**

Одеса – 2019

УДК 373.61+371+372.026

Рецензенти:

Корнєщук В. В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної роботи та кадрового менеджменту Одеського національного політехнічного університету;

Бартєнєва І. А. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».
Протокол № 2 від 26.09.2019 р.*

М. М. Ручкіна

Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни «Аудит і оцінювання управлінської діяльності». Одеса, 2019. 40 с.

Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни «Аудит і оцінювання управлінської діяльності» містить структуру навчальної дисципліни, тематику практичних занять, завдання для самостійного опрацювання, методичні рекомендації до їх виконання, індивідуально-дослідне завдання, тестові завдання для самоконтролю, питання підготовки до заліку, критерії оцінювання, тезаурус та список рекомендованої літератури.

© Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського, 2019.

© М. М. Ручкіна, 2019.

ЗМІСТ

Навчально-методичні матеріали з дисципліни «Аудит і оцінювання управлінської діяльності»

1.1. Обсяг і структура курсу	4
1.2. Мета та програмні результати навчання	6
1.3. Тематика практичних занять	7
1.4. Завдання для самостійної роботи	14
1.5. Індивідуальне завдання	17

Оцінювання результатів якості знань з дисципліни «Аудит і оцінювання управлінської діяльності»

2.1. Тестові завдання для самоконтролю	19
2.2. Питання до заліку	23
2.3. Критерії оцінювання	24
2.4. Розподіл балів, які отримують студенти	30

Інформаційно-довідковий матеріал з дисципліни «Аудит і оцінювання управлінської діяльності»

3.1. Ключові поняття та терміни	31
3.2. Список рекомендованої літератури	38

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ «АУДИТ І ОЦІНЮВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

1.1. Обсяг і структура курсу

Найменування показників	Галузь знань, ОПП, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 4	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Статус дисципліни: Обов'язкова	
		Мова навчання: українська	
Модулів – 1	ОПП: «Управління закладом освіти» (за типом) Спеціальність: 073 Менеджмент	Рік навчання:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – моніторингове дослідження		Семестр	
		1-й	1-й
Загальна кількість годин - 120		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2-4 самостійної роботи здобувача – 4-6	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	12 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		32 год.	16 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		64 год.	84 год.
		Індивідуальна робота	
12 год.	12 год.		
Вид контролю: залік			

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Аудит управлінської діяльності												
Тема 1. Теоретичні засади аудиту.	10	2	2	0		6	12	2	0	0		10
Тема 2. Нормативне регулювання виміру ефективності діяльності закладу освіти.	14	2	4	0		8	14	2	2	0		10
Тема 3. Система контролю в діяльності закладу освіти.	20	4	8	0		8	16	2	4	0		10
Тема 4. Моніторинг в управлінні закладом освіти.	26	2	6	0	12	6	28	2	4	0	12	10
Разом за змістовим модулем 1	70	10	20	0	12	28	70	8	10	0	12	40
Змістовий модуль 2. Оцінювання управлінської діяльності												
Тема 5. Система оцінювання навчально-методичної роботи закладу освіти.	18	2	4	0	0	12	16	0	2	0	0	14
Тема 6. Система оцінювання господарської діяльності закладу освіти.	16	0	4	0	0	12	16	0	2	0	0	14
Тема 7. Система звітності закладу освіти і його підрозділів.	16	0	4	0	0	12	18	0	2	0	0	16
Разом за змістовим модулем 2	50	2	12	0	0	36	50	0	6	0	0	44

Усього годин	120	12	32	0	12	64	120	8	16	0	12	84
--------------	-----	----	----	---	----	----	-----	---	----	---	----	----

1.2. Мета та програмні результати навчання

Мета навчальної дисципліни полягає у створенні умов для практичного оволодіння здобувачами науково-теоретичними засадами аудиту та оцінювання управлінської діяльності, формуванні компетентностей майбутніх працівників з питань оцінювання, методиками створення та використання тестового інструментарію для оцінювання якості освіти, з сучасними програмами та результатами національних і міжнародних порівняльних досліджень якості освіти.

Необхідні супутні дисципліни: управління освітньою діяльністю, державна політика в галузі освіти, методологія наукового пізнання.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

знати:

- теоретичні засади аудиту та діагностики управлінської діяльності в ЗО;
- особливості моніторингу управлінської діяльності;
- системи оцінювання напрямів діяльності ЗО;

вміти:

- здійснювати діагностику управлінської діяльності у ЗО;
- організувати та проводити моніторингові дослідження у ЗО;
- укладати анкети для моніторингових досліджень освітніх проблем.

Унаслідок вивчення навчальної дисципліни студенти мають опанувати такі компетентності:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту освіти або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та впровадження інновацій за невизначеності умов і вимог.

Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- ЗК2. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань);
- ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;
- ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту у сфері освіти, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.

СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації, зокрема у закладах освіти різного типу та форм власності.

СК5. Здатність створювати та організувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми у сфері освіти, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

1.3. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема: Аналіз програми перевірки діяльності закладу освіти.

Мета: ознайомлення з програмою перевірки та особливостями оцінювання діяльності закладу освіти.

Форма проведення: семінар-практикум.

Інструктивно-методичні рекомендації до підготовки до семінару-практикуму: для досягнення мети й навчальних результатів учасники повинні детально ознайомитися з планом проведення заняття.

Готуючись до практичного заняття, здобувачі мають прочитати матеріал збірників, посібників, що рекомендовані у списку літератури, уміти практично застосовувати теоретичний матеріал.

Завдання:

1. Ознайомитись з програмою перевірки діяльності закладів освіти.
3. За наданими показниками оцінити діяльність закладу освіти, визначити його результат та написати експертний висновок.

Рекомендована література

1. Єльнікова Г. В., Куценко В. І., Маслов В. І. та ін. Теоретико-методичні основи підготовки керівників до оцінювання результатів діяльності загальноосвітнього навчального закладу : монографія. К. : Педагогічна думка, 2012. 220 с.

2. Ляшенко О. І., Лукіна Т. О., Булах І. Є., Мруга М. Р. Методика і технології оцінювання діяльності загальноосвітнього навчального закладу: посіб. К. : Педагогічна думка, 2012. 160 с.

3. Кравченко Г. Ю., Рябова З. В. Якість освіти в навчальному закладі. Х. : Ранок, 2013. 176 с.

Тема: Тестування як метод контролю за якістю освіти.

Мета: оволодіння алгоритмом укладання тестових завдань та удосконалення навичок їх написання.

Форма проведення: АКС

Інструктивно-методичні рекомендації підготовки до практичного заняття: для досягнення мети й навчальних результатів учасники повинні детально ознайомитися з теоретичними питаннями та практичними завданнями.

Готуючись до практичного заняття, здобувачі мають прочитати матеріал збірників, посібників, що рекомендовані у списку літератури, уміти практично застосовувати теоретичний матеріал.

Питання для повторення:

- Правила написання умови.
- Правила написання варіантів відповідей.
- Формати тестових завдань.

Завдання:

1. Розробити тестові завдання відриного та закритого («А», «Х», «N», «B», «R», ситуаційний кластер) форматів відповідно до рівнів когнітивного систематизатора Б. Блума.

Рекомендована література

1. Булах І. Є., Мруга М. Р. Створюємо якісний тест : навч. посібник. Київ : Майстер-клас, 2006. 160 с.
2. Сергієнко В. П., Кухар Л.О. Методичні рекомендації зі складання тестових завдань. К. : НПУ, 2011. 41 с.
3. Торган М. М. Контрольно-діагностичні функції в управлінні ЗОШ : навчальний посібник / М. М. Торган. – Одеса : «ВМВ», 2011. – 120 с.

Тема: Аналіз та коригування плану проведення моніторингового дослідження у ЗО.

Мета: удосконалення вмінь складати, аналізувати та коригувати плани проведення моніторингових досліджень.

Форма проведення: ділова гра

Інструктивно-методичні рекомендації підготовки до ділової гри: для досягнення мети й навчальних результатів учасники повинні детально ознайомитися з правилами гри.

Готуючись до практичного заняття, слухачі мають прочитати матеріал збірників, посібників, що рекомендовані у списку літератури, уміти практично застосовувати теоретичний матеріал.

Завдання:

1. Проаналізувати запропоноване моніторингове дослідження «Виховна робота класних керівників 5-6 класів».
2. виправити помилки в запропоновану моніторингове дослідженні, обґрунтовуючи свої думки.

Рекомендована література

1. Приходько В.М. Парадигми моніторингу якості освіти і педагогічного процесу (у запитаннях і відповідях) / В.М.Приходько. – Харків, 2010. – 192 с.
2. Лукіна Т.О. Моніторинг якості освіти: теорія і практика. – К.: Вид. дім: "Шкільний світ": Вид. Л.Галіцина, 2006. – 128 с.
3. Приходько В.М. Моніторинг якості освіти і виховної діяльності навчального закладу: навчально-методичний посібник для вчителя. – Х.: Вид. група «Основа»: «Тріада +», 2007. – 144 с.

Тема: Етапи проведення моніторингових досліджень.

Мета: закріплення знань і вдосконалення вмінь готувати та проводити моніторингові дослідження.

Форма проведення: практичне заняття (презентація).

Інструктивно-методичні рекомендації: для досягнення мети та навчальних результатів учасники повинні детально ознайомитися з теоретичними питаннями та практичними завданнями.

Готуючись до практичного заняття, слухачі мають розробити власне моніторингове дослідження та презентувати його у середовищі Power Point.

Завдання:

1. Розробити моніторингове дослідження за одним із запропонованих напрямів:
 - якість навчання учнів/слухачів;
 - виховна діяльність у закладі освіти;
 - методична робота у закладі освіти.
2. Презентувати результати розробки у середовищі Power Point.

Рекомендована література

1. Лукіна Т.О. Моніторинг якості освіти: теорія і практика. – К.: Вид. дім: "Шкільний світ": Вид. Л.Галіцина, 2006. – 128 с.

2. Приходько В.М. Парадигми моніторингу якості освіти і педагогічного процесу (у запитаннях і відповідях) / В.М. Приходько. – Харків, 2010. – 192 с.

3. Приходько В.М. Моніторинг якості освіти і виховної діяльності навчального закладу: навчально-методичний посібник для вчителя. – Х.: Вид. група «Основа»: «Тріада +», 2007. – 144 с.

4. Ярошук Л. Г. Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти : навч. посіб. Бердянськ : Видавець Ткачук О. В., 2010. 248 с.

Тема: Моніторинг якості навчальних досягнень учнів/слухачів.

Мета: формування практичних умінь визначати якість та успішність знань учнів на основі проведеного моніторингового дослідження.

Форма проведення: АКС

Інструктивно-методичні рекомендації: для досягнення мети і навчальних результатів учасники повинні детально ознайомитися з теоретичними питаннями та практичними завданнями.

Готуючись до практичного заняття, слухачі мають прочитати матеріал збірників, посібників, що рекомендовані у списку літератури, уміти практично застосовувати теоретичний матеріал.

Завдання:

1. Ознайомитись з особливостями проведення моніторингу якості навчальних досягнень учнів/слухачів.

2. Використовуючи формули вирахування якості, успішності та неуспішності, обчислити запропоновані результати.

$$Pя = \frac{B_1 + B_2}{K} \otimes 100;$$

$Pя$ – показник якості знань; $B1$ – кількість учнів, які отримали оцінку вищого рівня (10-12 балів); $B2$ – кількість учнів, які отримали оцінку достатнього рівня (7-9 балів); K – загальна кількість учнів певного класу.

$$Pу = \frac{B_1 + B_2 + B_3}{K} \otimes 100;$$

P_u – показник успішності знань; $B1$ – кількість учнів, які отримали оцінку вищого рівня (10-12 балів); $B2$ – кількість учнів, які отримали оцінку достатнього рівня (7-9 балів); $B3$ – кількість учнів, які отримали оцінку середнього рівня (4-6 балів); K – загальна кількість учнів певного класу. Результати записати у таблицю.

$$P_n = \frac{N_1 + N_2}{K} \otimes 100;$$

P_n – показник неуспішності; $N1$ – кількість учнів, які отримали оцінку низького рівня (1-3 бали); $N2$ – кількість учнів, які не з'явилися; K – загальна кількість учнів певного класу.

Рекомендована література

1. Канівець Т. М. Основи педагогічного оцінювання: навч.-метод. посіб. Ніжин : Видавець ПП Лисенко М.М., 2012. 102 с.

2. Основи педагогічного оцінювання. Чистина І. Теорія: Навчально-методичні та інформаційно-довідкові матеріали для педагогічних працівників / За заг. ред. Ірини Булах. – К.: Майстер-клас, 2005, – 96 с.

3. Основи педагогічного оцінювання. Частина 2. Практика: Навчально-методичні та інформаційно-довідкові матеріали для педагогічних працівників / За заг. ред. Ірини Булах. – К.: Майстер-клас, 2005, – 56 с.

4. Педагогічне оцінювання і тестування. Правила, стандарти, відповідність. Наукове видання / Я.Я.Болюбаш, І.Є.Булах, М.Р.Мруга, І.В.Філончуїс – К.: Майстер-клас, 2007. – 272 с.

Тема: Оцінювання роботи педагогічних працівників закладів освіти.

Мета: ознайомитись з особливостями оцінювання роботи педагогічних працівників закладів освіти.

Форма проведення: семінар-практикум.

Інструктивно-методичні рекомендації: для досягнення мети і навчальних результатів учасники повинні детально ознайомитися з теоретичними питаннями та практичними завданнями.

Готуючись до практичного заняття, слухачі мають прочитати матеріал збірників, посібників, що рекомендовані у списку літератури, уміти практично застосовувати теоретичний матеріал.

Завдання:

1. Ознайомитись з рейтинговою оцінкою діяльності закладу освіти та місцем діяльності методичних об'єднань та вчителів.

2. Підготувати доповіді з таких питань:

- результати навчальних досягнень учнів – результат роботи вчителя;
- контроль за роботою методичних об'єднань.

Рекомендована література

1. Єльнікова Г. В., Куценко В. І., Маслов В. І. та ін. Теоретико-методичні основи підготовки керівників до оцінювання результатів діяльності загальноосвітнього навчального закладу : монографія. К. : Педагогічна думка, 2012. 220 с.

2. Лукіна Т. О. Вимірювання та управління якістю освіти. К. : Проект «Рівний доступ до якісної освіти», 2008. 50 с.

3. Основи педагогічного оцінювання. Частина 2. Практика: Навчально-методичні та інформаційно-довідкові матеріали для педагогічних працівників / За заг. ред. Ірини Булах. – К: Майстер-клас, 2005, – 56 с.

3. Педагогічне оцінювання і тестування. Правила, стандарти, відповідність. Наукове видання / Я.Я.Болубаш, І.Є.Булах, М.Р.Мруга, І.В.Філончуїс – К.: Майстер-клас, 2007. – 272 с.

Тема: Оцінювання господарської діяльності ЗО.

Мета: ознайомлення з особливостями оцінювання господарської діяльності ЗО та формування умінь його здійснювати.

Форма проведення: круглий стіл.

Інструктивно-методичні рекомендації: для досягнення мети і навчальних результатів учасники повинні детально ознайомитися з теоретичними питаннями та практичними завданнями.

Готуючись до практичного заняття, слухачі мають прочитати матеріал збірників, посібників, що рекомендовані у списку літератури, уміти практично застосовувати теоретичний матеріал.

Завдання:

1. Ознайомитись з питанням програми комплексної перевірки ЗО.
2. Проаналізувати сучасні підходи до оцінювання господарської діяльності навчальних закладів.

Рекомендована література

1. Баранова А. О., Наумова Т. А., Кашперська А. І. Аудит : навч. посіб.. Х. : ХДУХТ, 2017. 246 с.
2. Виноградова М., Жидєєва Л. Аудит : навч. посіб. Київ, 2014. 656 с.
3. Мороз І.В. Менеджмент і маркетинг освіти: навчально-методичний посібник. – Переяслав-Хмельницький: ПХДПУ, 2004. – 142 с.

Тема: Критерії оцінювання управлінської діяльності керівників ЗО.

Мета: закріплення теоретичних знань і формування практичних умінь оцінювати управлінську діяльність керівників ЗО.

Форма проведення: круглий стіл.

Інструктивно-методичні рекомендації: для досягнення мети і навчальних результатів учасники повинні детально ознайомитися з теоретичними питаннями та практичними завданнями.

Готуючись до практичного заняття, слухачі мають прочитати матеріал збірників, посібників, що рекомендовані у списку літератури, уміти практично застосовувати теоретичний матеріал.

Завдання:

1. Проаналізувати існуючі критерії оцінювання управлінської діяльності керівників ЗО.
2. Розробити власні критерії оцінювання управлінської діяльності керівників ЗО.

Рекомендована література

1. Баранова А. О., Наумова Т. А., Кашперська А. І. Аудит : навч. посіб.. Х. : ХДУХТ, 2017. 246 с.
2. Виноградова М., Жидєєва Л. Аудит : навч. посіб. Київ, 2014. 656 с.
3. Кучеренко Т.Є., Уланчук В.С. Звітність підприємств: Підручник для ВНЗ. Затверджено МОН / За ред. В.С. Уланчука. – К., 2008. – 492 с.
4. Мороз І.В. Менеджмент і маркетинг освіти: навчально-методичний посібник. – Переяслав-Хмельницький: ПХДПУ, 2004. – 142 с.

1.4. ЗАВДАННЯ НА САМОСТІЙНЕ ОПРАЦЮВАННЯ

Тема 1. Теоретичні засади аудиту.

Теоретичні питання

1. Історія розвитку аудиту, зокрема освітнього.
2. Створення аудиторських фірм.

Практичне завдання

1. Систематизувати різні погляди вчених щодо визначення поняття «аудит».

Рекомендована література

1. Абдикаликов Т.А. Облік і аудит: Навчальний посібник. – Алмати: Видавництво Казахського Національного Університету імені Аль-Фарабі, 2005. – 212 с.
2. Аудит. Підручник 3-тє вид., Перераб.і доп; Мерзлікіна Є.М., Микільська Ю.П. – Инфра-М, 2008 р. – 368 с.
3. Баранова А. О., Наумова Т. А., Кашперська А. І. Аудит : навч. посіб.. Х. : ХДУХТ, 2017. 246 с.
4. Березюк В.І. Аудит: Навчальний посібник. – Караганда, 2006. – 214 с.
5. Виноградова М., Жидєєва Л. Аудит : навч. посіб. Київ, 2014. 656 с.

Тема 2. Нормативне регулювання виміру ефективності діяльності закладу освіти.

Теоретичні питання

1. Підвищення кваліфікації педагогів ЗО.
2. Вимір ефективності діяльності педагогів ЗО.

Практичне завдання

1. Систематизувати особливості підвищення кваліфікації педагогів ЗО.
2. Наочно представити форми підвищення кваліфікації педагогів ЗО.

Рекомендована література

1. www.mon.gov.ua - веб-сторінка Міністерства освіти і науки України.
2. www.nbuv.gov.ua - веб-сторінка бібліотеки ім.Вернадського.

Тема 3. Система контролю в діяльності закладу освіти.

Теоретичні питання

1. Особливості експертно-аналітичного оцінювання.
2. Утворення структур експертно-аналітичного оцінювання закладів освіти.

Практичне завдання

1. Узагальнити особливості експертно-аналітичного оцінювання.

Рекомендована література

1. Гронлунд Норман Е. Оцінювання студентської успішності: Практ. посібник, К.: Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2005. – 312 с.
2. Єльнікова Г. В., Куценко В. І., Маслов В. І. та ін. Теоретико-методичні основи підготовки керівників до оцінювання результатів діяльності загальноосвітнього навчального закладу : монографія. К. : Педагогічна думка, 2012. 220 с.
3. Торган М. М. Контрольно-діагностичні функції в управлінні ЗОШ : навчальний посібник / М. М. Торган. – Одеса : «ВМВ», 2011. – 120 с.

Тема 4. Моніторинг в управлінні закладом освіти.

Теоретичні питання

1. Історія розвитку моніторингу якості освіти.
2. Міжнародні порівняльні дослідження.

Практичне завдання

1. Представити хронологічно розвиток моніторингу якості освіти в Україні.
2. Систематизувати та порівняти міжнародні порівняльні дослідження IAEP, TIMSS, PISA, PIRLS, CIVICS, SITES.

Рекомендована література

1. Приходько В.М. Парадигми моніторингу якості освіти і педагогічного процесу (у запитаннях і відповідях) / В.М.Приходько. – Харків, 2010. – 192 с.

2. Лукіна Т.О. Моніторинг якості освіти: теорія і практика. – К.: Вид. дім: "Шкільний світ": Вид. Л.Галіцина, 2006. – 128 с.

3. Приходько В.М. Моніторинг якості освіти і виховної діяльності навчального закладу: навчально-методичний посібник для вчителя. – Х.: Вид. група «Основа»: «Тріада +», 2007. – 144 с.

Тема 5. Система оцінювання навчально-методичної роботи закладу освіти.

Теоретичні питання

1. Дотримання штатно-фінансової дисципліни.
2. Оцінювання політики, програм і планів ЗО.

Рекомендована література

1. Основи педагогічного оцінювання. Чистина І. Теорія: Навчально-методичні та інформаційно-довідкові матеріали для педагогічних працівників / За заг. ред. Ірини Булах. – К.: Майстер-клас, 2005, – 96 с.

2. Основи педагогічного оцінювання. Частина 2. Практика: Навчально-методичні та інформаційно-довідкові матеріали для педагогічних працівників / За заг. ред. Ірини Булах. – К.: Майстер-клас, 2005, – 56 с.

3. Педагогічне оцінювання і тестування. Правила, стандарти, відповідність. Наукове видання / Я.Я.Болюбаш, І.Є.Булах, М.Р.Мруга, І.В.Філончуїс – К.: Майстер-клас, 2007. – 272 с.

Тема 6. Система оцінювання господарської діяльності закладу освіти.

Теоретичні питання

1. Оцінювання стану і збереження будівель та іншого майна закладу.
2. Система оцінювання ефективності виконання заходів з побутового обслуговування контингенту.
3. Основні напрями господарської діяльності закладу освіти.
4. Методи удосконалення господарської діяльності закладу освіти.

Практичне завдання

1. Систематизувати різні підходи до оцінювання господарської діяльності закладу освіти.

Рекомендована література

1. Баранова А. О., Наумова Т. А., Кашперська А. І. Аудит : навч. посіб.. Х. : ХДУХТ, 2017. 246 с.
2. Виноградова М., Жидєєва Л. Аудит : навч. посіб. Київ, 2014. 656 с.
3. Мороз І.В. Менеджмент і маркетинг освіти: навчально-методичний посібник. – Переяслав-Хмельницький: ПХДПУ, 2004. – 142 с.

Тема 7. Система звітності закладу освіти і його підрозділів.

Теоретичні питання

1. Особливості складання звітів перед особами, які навчаються в закладі та викладачами.
2. Звіти для вищих колегіальних органів громадського самоврядування, державними органами влади, замовниками та інвесторами.

Практичне завдання

1. Узагальнити особливості складання звітів керівниками закладів освіти.

Рекомендована література

1. Баранова А. О., Наумова Т. А., Кашперська А. І. Аудит : навч. посіб.. Х. : ХДУХТ, 2017. 246 с.
2. Виноградова М., Жидєєва Л. Аудит : навч. посіб. Київ, 2014. 656 с.
3. Мороз І.В. Менеджмент і маркетинг освіти: навчально-методичний посібник. – Переяслав-Хмельницький: ПХДПУ, 2004. – 142 с.

1.5. ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне завдання з дисципліни виконують у виді творчої роботи, ціль якої закріплення та систематизація теоретичних знань на практиці.

Мета індивідуального завдання – самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування вмінь і знань слухача з навчальної дисципліни, розвиток навичок самостійної роботи.

Творча робота має бути надрукована на папері А 4 і складати до 10 сторінок, (шрифт 14 через 1,5 інтервалу), чітко структурована відповідно до вимог, які подані нижче.

Вимоги щодо оформлення індивідуального завдання

1. Індивідуальне завдання виконується на стандартних листках формату А4.
2. Нумерація сторінок творчої роботи є наскрізною. Розпочинають з титульної сторінки, яку рахують, але номер сторінки на ній не ставлять. Нумерація сторінок здійснюється внизу справа або зверху справа.
3. Під час розробки обов'язково дотримуватись етапів моніторингового дослідження та його особливостей.
4. Результати розробки презентувати у середовищі Power Point.

Індивідуальні завдання

1. Розробити моніторингове дослідження за одним із запропонованих напрямів:
 - методична робота у ЗО;
 - якість навчання учнів/слухачів;
 - виховна діяльність у ЗО.

Структура та зміст творчої роботи

Написання творчої роботи вимагає виконання визначених правил. Вона не повинна бути надмірно великою і має містити конкретні етапи.

Критерії оцінювання індивідуально-творчої роботи:

- оцінка складу зібраного матеріалу
- рівень аналітичних здібностей слухача
- оцінка виконання вимог щодо етапів моніторингового дослідження
- оцінка результатів проведеного моніторингового дослідження
- оцінка адекватності запропонованих рекомендацій.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЯКОСТІ ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «АУДИТ І ОЦІНЮВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

2.1. Тестові завдання для самоконтролю

Інструкція: уважно прочитайте запропоновані тестові завдання та оберіть одну правильну відповідь.

1. Що таке аудит?

- А) виконувана незалежним експертом перевірка якого-небудь явища чи діяльності
- Б) виявлення недоліків у роботі підлеглих та направлення дій щодо їх подолання
- В) кількісна оцінка та якісний аналіз педагогічних процесів, явищ
- Г) форма організації, збору, оброблення та розповсюдження інформації про діяльність освітньої системи

2. Визначте традиційні форми здійснення контролю в ЗО.

- А) індивідуальна, групова, фронтальна, експериментальна, попередня, поточна
- Б) усна, письмова, експериментальна, попередня, поточна, програмована, комбінована, періодична, підсумкова
- В) індивідуальна, групова, фронтальна, комбінована, самоконтроль, взаємоконтроль, усна, письмова, експериментальна, програмована
- Г) самоконтроль, взаємоконтроль, усна, письмова, експериментальна, програмована

3. Оберіть визначення, що відображає суть мети внутрішньошкільного контролю.

- А) вплив на роботу персоналу
- Б) виявити наявність і визначити характер відхилень
- В) вивчити досвід з даної проблеми
- Г) аналіз діяльності навчально-виховного процесу

4. Що є основною формою державного контролю за діяльністю закладів освіти?

- А) результати навчальних досягнень учнів
- Б) ліцензування
- В) атестація
- Г) підвищення кваліфікації вчителів

5. Що таке «моніторинг»?

- А) виконувана незалежним експертом перевірка якого-небудь явища чи діяльності
- Б) виявлення недоліків у роботі підлеглих та направлення дій щодо їх подолання
- В) кількісна оцінка та якісний аналіз педагогічних процесів, явищ
- Г) спостереження з метою контролю, оцінювання, прогнозу

6. На якому етапі контролю здійснюють обробку результатів, опрацьовують отримані дані та вирішують завдання щодо подолання недоліків?

- А) заключному
- Б) підготовчому
- В) етапі активних дій

7. Що є метою освітнього аудиту?

- А) контроль за діяльністю навчального закладу
- Б) вироблення практичних рекомендацій педагогам і керівникам освітньої організації щодо рішення виявлених проблем
- В) сукупність моніторингових досліджень метою яких є виявлення недоліків в управлінні загальноосвітнім навчальним закладом
- Г) аналіз діяльності навчально-виховного процесу задля покращення результатів навчальних досягнень учнів

8. Що таке ініціативний аудит?

- А) систематична, така, що регулярно проводиться внутрішніми експертами (аудиторами) проміжна самоперевірка стану умов, динаміки їх розвитку і результатів діяльності освітньої організації протягом навчального року
- Б) експертиза (перевірка) якості освітньої діяльності, яка здійснюється зовнішніми експертами
- В) експертиза якості, яка здійснюється добровільно за замовленням освітньої організації незалежним експертом (аудитором) або групою експертів (аудиторів) на основі укладеного договору
- Г) перевірка діяльності навчального закладу, в якій обов'язково вказується час перевірки, методи, форми та види перевірки

9. Що є єдністю трьох послідовних дій моніторингу?

- А) спостереження – оцінювання – прогнозування

- Б) аналізування – координація – прогнозування
- В) інформатизація – аналізування – прогнозування
- Г) аналізування – оцінювання – прогнозування

10. Які існують види моніторингу за частотою процедур?

- А) вхідний, поточний, підсумковий
- Б) разовий, періодичний, систематичний
- В) локальний, вибірковий, разовий
- Г) оперативний, груповий, проміжний

11. Який напрям моніторингу розкритий у даному визначенні «основною метою є визначення рівня навичок учня залежно від їх особистості»?

- А) статичний
- Б) супровідний педагогічний
- В) змістовний
- Г) діагностичний

12. Які існують види моніторингу за охопленням об'єкта спостереження?

- А) оперативний, тактичний, стратегічний
- Б) локальний, вибірковий, суцільний
- В) разовий, періодичний, систематичний
- Г) керівний, адміністративний, педагогічний, учнівський

13. Який тип вимірювання орієнтований на визначення рівня досягнень особи, яка тестується, незалежно від результатів інших?

- А) вимірювання, орієнтовані на критерій
- Б) вимірювання, орієнтовані на норму
- В) вимірювання, орієнтовані на результат
- Г) вимірювання, орієнтовані на наслідок

Інструкція: уважно прочитайте запропоновані тестові завдання та встановіть відповідність. Відповіді записуються у спеціально відведеному місці.

14. Встановіть відповідність між видами контролю та їх сутністю

Вид контролю

Сутність

1. Попередній	А) здійснення зворотного зв'язку після завершення роботи
2. Поточний	Б) контроль тематичний, контроль за чверть або семестровий контроль
3. Періодичний	В) перевірка правильності поставлених цілей, вірогідності прогнозів та можливості реалізації рішень через певний інтервал часу
4. Підсумковий	Г) контролювання ходу виконання окремих етапів реалізації рішень
Д) здійснюється задля виявлення результатів та планування подальших дій

1 _____, 2 _____, 3 _____, 4 _____ .

15. Встановіть відповідність між формою контролю та відповідальними за його виконання

Форми контролю

Відповідальні особи

1. Колективна форма	А) адміністрація, керівники МО
2. Адміністративний контроль	Б) учасники навчально-виховного процесу
3. Взаємоконтроль	В) адміністрація, керівники МО, вчителі, учні
4. Самоконтроль	Г) досвідчені педагоги
Д) учні та батьки

1 _____, 2 _____, 3 _____, 4 _____ .

16. Встановіть відповідність між функціями контролю та їх призначенням.

1. Інформаційна	А) Фіксує реальний стан освіти в НЗ
2. Діагностична	Б) Створює масив інформації про діяльність НЗ
3. Прогностична	В) Активізує роботу учасників навчально-виховного процесу
4. Стимулююча	Г) Виявляє стратегію і тактику розвитку НЗ
5. Виховна	Д) Відповідає за розвиток начального закладу
Е) Виховує позитивне ставлення до процесу навчання і виховання

1____, 2____, 3____, 4____, 5_____.

17. Встановіть відповідність між типом аудиту та його сутністю.

1. Внутрішній	А) експертиза (перевірка) якості освітньої діяльності, яка здійснюється зовнішніми експертами
2. Зовнішній	Б) експертиза, яка здійснюється внутрішніми та зовнішніми експертами, з метою перевірки результатів роботи навчального закладу

3. Ініціативний
- В) регулярно проводиться внутрішніми експертами (аудиторами) проміжна самоперевірка стану умов, динаміки їх розвитку і результатів діяльності освітньої організації протягом навчального року
 - Г) експертиза якості, яка здійснюється добровільно за замовленням освітньої організації незалежним експертом (аудитором) або групою експертів (аудиторів) на основі укладеного договору в слушний для організації час з використанням заздалегідь обумовлених умов

1___, 2___, 3___.

Інструкція: уважно прочитайте завдання та дайте відповідь на запитання.

18. Назвіть етапи здійснення контролю в ЗО.
19. Назвіть напрями моніторингу.
20. Назвіть етапи впровадження моніторингу якості освіти з базових дисциплін.

Інструкція: уважно прочитайте ситуацію та виконайте необхідні завдання.

21.1. Визначте % якості, успішності, неуспішності, якщо у класі 28 осіб, пришли на іспит 26 осіб, з них: «10-12 б.» – 8 осіб, «7-9 б.» – 5 осіб, «4-6 б.» – 8 осіб, «1-3 б.» – 5 осіб.

21.2. Впишіть отримані результати у таблицю, порівняйте їх з попередніми та напишіть рекомендації щодо поліпшення ситуації.

7-Б клас	Кількість учнів у класі	Кількість учнів, які писали роботу	Високий рівень	Достатній рівень	Середній рівень	Низький рівень	% якості	% успішності	% неуспішності
2010-2011 н.р.	28	27	9	7	11	0	57%	96%	4%
2011-2012 н.р.									

2.2. Питання до заліку

1. Сутність поняття «аудит», «освітній аудит», «діагностика», «тест», «моніторинг», «анкета», «контроль», «оцінка», «перевірка».

2. Види та функції аудиту.
3. Нормативно-правові документи, які регламентують діяльність ЗО.
4. Особливості атестації ЗО.
5. Підвищення кваліфікації вчителів/педагогів ЗО.
6. Функції контролю в діяльності керівника закладу освіти.
7. Особливості експертно-аналітичного оцінювання.
8. Об'єкти моніторингових досліджень.
9. Види моніторингу.
10. Напрями дослідження моніторингу якості освіти.
11. Етапи проведення моніторингових досліджень.
12. Підходи до організації моніторингових досліджень.
13. Міжнародні моделі освітніх індикаторів.
14. Міжнародні порівняльні дослідження: TIMSS, PISA, PIRLS, CIVIS, SITES.
15. Види та структура анкет.
16. Правила створення тестових завдань та відповідей. Формати тестових завдань.
17. Таксономія Блума та її модифікація.
18. Система оцінювання навчально-виховної роботи у ЗО.
19. Система оцінювання культурно-масової роботи у ЗО.
20. Оцінювання політики, програм і планів ЗО.
21. Дотримання штатно-фінансової дисципліни.
22. Система оцінювання стану і збереження будівель та іншого майна.
23. Система оцінювання ефективності виконання заходів з побутового обслуговування контингенту.
24. Складання звітів перед особами, які навчаються в закладі, працівниками, вищим колегіальним органом громадського самоврядування.
25. Складання звітів перед державними органами влади, замовниками та інвесторами.

2.3. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання за різними видами роботи

Вид роботи	бали	Критерії
Практичні заняття	0 балів	Здобувач не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань або здобувач відмовляється від відповіді, або відсутній.

	1 бал	Здобувач частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.
	2 бали	Здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності
	3 бали	Здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
	4 бали	Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
	5 балів	Здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
Індивідуальне завдання	10 балів	Кожний критерій оцінюється за шкалою: 0 балів – виконано неправильно, 1 бал – виконано, але є несуттєві помилки 2 бали – виконано у повному обсязі Критерії оцінки: -розроблене моніторингове дослідження у повному обсязі відповідає вимогам, -коректне формулювання мети та завдань моніторингового дослідження, -дотримано етапи моніторингового дослідження, -доцільно дібрано інструментарій, -запропоновані заходи реалізації моніторингового дослідження є доречними та доцільними.
Контрольна робота (Тест) 10 балів	1-2	Здобувач не менше ніж на 50% контрольних завдань надав правильну відповідь – початковий рівень знань
	3-4	Здобувач на 61% - 70% контрольних завдань надав правильну відповідь – задовільний рівень знань
	5-6	Здобувач на 71% - 80% контрольних завдань надав правильну відповідь – середній рівень знань

7-8	Здобувач на 81% - 90% контрольних завдань надав правильну відповідь – достатній рівень знань
9-10	Здобувач на 91% - 100% контрольних завдань надав правильну відповідь – високий рівень знань

Критерії оцінювання за всіма видами контролю

Сума балів	Критерії оцінки
Відмінно (90 – 100 А)	<p>Здобувач повністю володіє навчальним матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, вільно та аргументовано його викладає, розв'язує складні проблемні завдання, розкриває зміст теоретичних питань (аудиту та діагностики управлінської діяльності в ЗО, особливості моніторингу управлінської діяльності, системи оцінювання напрямів діяльності ЗО) та практичних завдань (здійснювати діагностику управлінської діяльності у ЗО, організувати та проводити моніторингові дослідження у ЗО, укладати анкети для моніторингових досліджень освітніх проблем), використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, правильно й обґрунтовано ухвалює необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Демонструє уміння представляти власну точку зору з питань, що розглядаються в рамках програми курсу, доречно і творчо використовує здобуті знання, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших здобувачів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання. Відповідь здобувача відрізняється точністю формулювань, логікою, послідовністю, має достатній рівень узагальненості знань. Зменшення оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань з дисципліни, яка вивчається, але вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, або здобувач проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.</p> <p>Унаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувач опанує елементи компетентностей відповідні змісту навчальної дисципліни: ЗК: демонструє здатність проведення досліджень на відповідному рівні; здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань); навички використання інформаційних та комунікаційних технологій; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; СК: демонструє здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту у сфері освіти, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів; здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації, зокрема у закладах освіти різного типу та форм власності; здатність створювати та організувати ефективні комунікації в процесі управління; здатність аналізувати й структурувати проблеми у сфері освіти, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.</p> <p>У результаті освоєння навчальної дисципліни здобувач демонструє високий рівень сформованості компетентностей за стандартом, що повністю забезпечує вимоги до знань і умінь з дисципліни.</p>
Добре (82-89 В)	Здобувач достатньо володіє навчальним матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, логічно, послідовно й обґрунтовано його викладає під час усних та письмових відповідей, висловлює власну думку, робить висновки. На основі отриманих знань (з теорії аудиту та

	<p>діагностики управлінської діяльності в ЗО, особливостей моніторингу управлінської діяльності, системи оцінювання напрямів діяльності ЗО) робить аналіз можливих ситуацій та вмє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних завдань (здійснювати діагностику управлінської діяльності у ЗО, організувати та проводити моніторингові дослідження у ЗО, укладати анкети для моніторингових досліджень освітніх проблем), але допускає окремі неточності, які вмє самостійно виправляти. Має сформовані типові навички.</p> <p>Унаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувач опанує елементи компетентностей відповідні змісту навчальної дисципліни: ЗК: демонструє здатність проведення досліджень на відповідному рівні; здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань); навички використання інформаційних та комунікаційних технологій; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, припускаючись незначних помилок у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; СК: демонструє здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту у сфері освіти, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів; здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації, зокрема у закладах освіти різного типу та форм власності; здатність створювати та організувати ефективні комунікації в процесі управління; здатність аналізувати й структурувати проблеми у сфері освіти, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію, припускаючись помилок, котрі бачить і самостійно виправляє. У результаті освоєння навчальної дисципліни здобувач демонструє достатній рівень сформованості компетентностей за стандартом, що повністю забезпечує вимоги до знань і умінь з дисципліни..</p>
<p>Добре (74-81 С)</p>	<p>Здобувач загалом володіє навчальним матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, викладає його досить логічно, послідовно, правильно розкриває основний зміст під час усних та письмових відповідей, але без всебічного аналізу та аргументації. На основі отриманих знань (з теорії аудиту та діагностики управлінської діяльності в ЗО, особливостей моніторингу управлінської діяльності, системи оцінювання напрямів діяльності ЗО) робить аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань (здійснювати діагностику управлінської діяльності у ЗО, організувати та проводити моніторингові дослідження у ЗО, укладати анкети для моніторингових досліджень освітніх проблем) на професійному рівні. Допускає окремі суттєві неточності та помилки, які виправляє після надання консультативної допомоги викладача.</p> <p>Унаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувач опанує елементи компетентностей відповідні змісту навчальної дисципліни: ЗК: демонструє здатність проведення досліджень на відповідному рівні; здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань); навички використання інформаційних та комунікаційних технологій; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, припускаючись несистемних помилок у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; СК: демонструє здатність обирати та використовувати</p>

	<p>концепції, методи та інструментарій менеджменту у сфері освіти, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів; здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації, зокрема у закладах освіти різного типу та форм власності; здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління; здатність аналізувати й структурувати проблеми у сфері освіти, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію, припускаючись помилок, котрі бачить і виправляє за допомогою однокурсників або викладача.</p>
<p>Задовільно (64-73 D)</p>	<p>Здобувач частково володіє навчальним матеріалом, передбачений робочою програмою дисципліни, виявляє базові знання. Під час усних та письмових відповідей викладає його фрагментарно, поверхово, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань (з теорії аудиту та діагностики управлінської діяльності в ЗО, особливостей моніторингу управлінської діяльності, системи оцінювання напрямів діяльності ЗО) та практичних завдань (здійснювати діагностику управлінської діяльності у ЗО, організувати та проводити моніторингові дослідження у ЗО, укладати анкети для моніторингових досліджень освітніх проблем), відповіді мало аргументовані, неповно обґрунтовані висновки. Допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.</p> <p>Унаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувач опановує елементи компетентностей відповідні змісту навчальної дисципліни: ЗК: демонструє нестійкі навички проведення досліджень на відповідному рівні; здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань); навички використання інформаційних та комунікаційних технологій; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, припускаючись системних помилок у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; СК: демонструє здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту у сфері освіти, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів; здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації, зокрема у закладах освіти різного типу та форм власності; здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління; здатність аналізувати й структурувати проблеми у сфері освіти, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію, припускаючись помилок, котрі виправляє за допомогою однокурсників або викладача. Допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача. У результаті освоєння навчальної дисципліни здобувач демонструє середній рівень сформованості компетентностей за стандартом, але виникають труднощі під час виконання практичних завдань.</p>
<p>Задовільно (60-63 E)</p>	<p>Здобувач частково володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно (без аргументації та обґрунтування), на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу, вміє проілюструвати теоретичні положення прикладами, але недостатньо розкриває зміст теоретичних питань (аудиту та діагностики управлінської діяльності в ЗО, особливостей моніторингу управлінської діяльності, системи оцінювання</p>

	<p>напрямів діяльності ЗО) та практичних завдань (здійснювати діагностику управлінської діяльності у ЗО, організувати та проводити моніторингові дослідження у ЗО, укласти анкети для моніторингових досліджень освітніх проблем), допускає при цьому суттєві неточності або мало аргументовані відповіді. Має елементарні, нестійкі навички виконання завдання.</p> <p>Унаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувач опановує елементи компетентностей відповідні змісту навчальної дисципліни: ЗК: демонструє нестійкі навички проведення досліджень на відповідному рівні; здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань); навички використання інформаційних та комунікаційних технологій; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, припускаючись системних помилок у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; СК: демонструє здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту у сфері освіти, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів; здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації, зокрема у закладах освіти різного типу та форм власності; здатність створювати та організувати ефективні комунікації в процесі управління; здатність аналізувати й структурувати проблеми у сфері освіти, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію, припускаючись помилок, котрі намагається виправляти за допомогою викладача. Допускає значну кількість грубих помилок, які незавжди може усунувати за допомогою викладача.</p>
<p>Незадовільно (35-59 FX)</p>	<p>Здобувач недостатньо володіє начальним матеріалом, при його відтворенні відповідь елементарна, фрагментарна, має переважно репродуктивний характер, не може викласти зміст більшості питань теми під час усних та письмових відповідей, допускає при цьому суттєві помилки. Планує та виконує частину завдання за допомогою викладача.</p> <p>У результаті освоєння навчальної дисципліни здобувач демонструє низький рівень сформованості компетентностей за стандартом, що не забезпечує практичної реалізації задач, які окреслює мета дисципліни.</p> <p>Здобувач допускається до повторного складання заліку.</p> <p>Унаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувач не опановує елементи компетентностей відповідні змісту навчальної дисципліни.</p>
<p>Незадовільно (0-34 F)</p>	<p>Здобувач повністю не володіє навчальним матеріалом, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача. Не усвідомлює мету навчальної діяльності.</p> <p>У результаті освоєння навчальної дисципліни здобувач демонструє незадовільний рівень сформованості компетентностей за стандартом, що не забезпечує його підготовку до самостійного вирішення задач, які окреслює мета дисципліни.</p> <p>Унаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувач не опановує елементи компетентностей відповідні змісту навчальної дисципліни.</p>

2.4. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль (<i>практичні заняття, розрахунково-графічні роботи, контрольні модульні роботи</i>)		Сума
Теми	Бали	100
Тема 1.	0–12	
Тема 2.	0–12	
Тема 3.	0–12	
Тема 4.	0–20	
Тема 5.	0–12	
Тема 6.	0–12	
Тема 7.	0–20	

Шкала оцінювання за всіма видами контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
74–81	C	
64–73	D	
60–63	E	задовільно
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ІНФОРМАЦІЙНО-ДОВІДКОВИЙ МАТЕРІАЛ З ДИСЦИПЛІНИ «АУДИТ І ОЦІНЮВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

3.1. КЛЮЧОВІ ПОНЯТТЯ ТА ТЕРМІНИ

Авторський моніторинг (*автомоніторинг*) – це внутрішнє, індивідуальне самодослідження педагогом чи учнем особистісних та професійних якостей з метою самокорекції, саморозвитку слабких і сильних сторін власної особистості.

Аналіз (*гр. analysis – розкладання, розчленування*) – метод, за допомогою якого здійснюється розчленування предмета думки на складові елементи.

Анкетування (*від франц. enquete, букв. - розслідування*) – один із засобів письмового (іноді й усного) опитування значної кількості учнів за певною схемою-анкетною або опитувальним листом. Мета анкетування – зібрати масовий (найчастіше орієнтовний) матеріал, який після статистичної обробки використовують для розв'язання певних педагогічних, психологічних та інших завдань. Сучасний моніторинг розглядає анкетування як допоміжний засіб, оскільки одні статистичні дані опитування не можуть бути підставою для встановлення складних освітньо-педагогічних закономірностей.

Атестація – це: 1) основна форма державного контролю за діяльністю навчальних закладів незалежно від їх підпорядкування; 2) будь-який закінчений, оформлений, зафіксований результат оцінки людини: визначення класифікації, рівня працівника чи учня: відгук про його здібності ділові та інші якості. Явною функцією атестації є встановлення факту придатності тієї чи іншої людини до певної соціальної ролі – учня, вчителя, керівника тощо. Тому кінцевою метою атестації є рішення, яке змінює або зберігає соціальне положення атестованого відповідно до його готовності до використання даної або подібної соціальної ролі. Атестація як управлінська процедура викликає складну гаму почуттів не тільки у суб'єкта, але й в об'єкта атестації.

Аудит – це 1) незалежна перевірка з метою висловлення думки про достовірність; 2) форма контролю; 3) виконувана незалежним експертом перевірка якого-небудь явища чи діяльності.

Аудит звітності – метод зовнішнього державного аудиту, що є складовою частиною *фінансового аудита*, у результаті проведення якого орган зовнішнього державного фінансового контролю в звітному році повинний дати підтвердження парламентові і громадськості про те, що виконавча влада належним чином здійснює ведення рахунків і облікової документації при

витраті бюджетних засобів і представляє достовірну фінансову інформацію про виконання бюджету.

Аудит відповідності – метод зовнішнього державного аудиту, що є складовою частиною *фінансового аудиту*, у результаті якого органом зовнішнього державного фінансового контролю в звітному році аналізується фінансова діяльність суб'єкта відомчої структури витрат бюджету по виконанню бюджету з метою визначення її відповідності вимогам законодавчих і інших нормативних правових актів, запропонованим умовам і встановленим правилам.

Аудит ефективності використання державних коштів – метод державного фінансового контролю, у ході якого дається оцінка ефективності управління фінансовими потоками і державною (муніципальною) власністю, а також ефективності податкового адміністрування.

Аудиторський контроль – незалежний позавідомчий фінансовий контроль, проведений аудиторською фірмою, що зареєстрована на здійснення аудиторської діяльності. Основна задача – установлення достовірності, повноти і реальності бухгалтерської і фінансової звітності і дотримання фінансового законодавства.

Внутрішній державний аудит – фінансовий контроль, здійснюваний у рамках системи виконавчих органів державної влади.

Аудитор (від лат.) – той, хто слухає, або той, кого слухають.

Валідність (*gr. validos – дійсний, придатний, справжній*) – якість методу психологічного дослідження полягає в тому, наскільки він придатний для вивчення та оцінки того, для чого він був призначений із самого початку.

Вимірювання – це процес надання чисельного значення певному показнику відповідно до його кількісного прояву із застосуванням чітко визначених правил вимірювання.

Вимірювання – процедура виставлення чисел (зазвичай вони називаються балами) за певні характеристики особи у такий спосіб, щоб числа відображали ступінь, до якого особа володіє цими характеристиками.

Внутрішкільний контроль – це: 1) одна з найважливіших управлінських функцій, яка безпосередньо пов'язана з функцією аналізу і визначення мети; 2) вид діяльності керівників школи спільно з представниками громадських організацій щодо встановлення відповідності функціонування та розвитку НВР школи на діагностичній основі; 3) одна з основних функцій управління, спрямована на отримання інформації про діяльність педагогів і на оцінку з метою прийняття конструктивних рішень по подальшій оптимізації управління та самоврядування в школі.

Діагностика – метод наукового дослідження.

Звіт – письмове повідомлення про виконання певної роботи.

Зовнішній державний аудит – аудит, здійснюваний функціонально й організаційно незалежними у своїй діяльності від виконавчих органів державної влади спеціально створеними законодавчою (представницькою) владою органами фінансового контролю за своєчасним виконанням дохідних і видаткових статей бюджету і бюджетів позабюджетних фондів по обсягу, структурі і цільовому призначенню; визначення ефективності і доцільності витрат державних засобів і використання державної власності.

Звіт про результати контрольного заходу – підсумковий (зведений) документ про результати проведеного контрольного заходу, висновках і пропозиціях по ньому.

Експертиза документа – перевірка дійсності, достовірності, повноти і відповідності установленим вимогам розглянутого документа.

Інспектор (лат. *inspector* – спостерігач, доглядач) – посадова особа, уповноважена проводити контрольно-ревізійні заходи в межах компетенції контрольного органа і діючого законодавства, а також нормативних правових актів.

Інструкція – документ, що має обов'язковий до виконання характер, регламентуючий порядок визначеної законами, указами, постановами і іншими нормативно-правовими актами діяльності.

Кваліфікація (*середньолат. qualificatio = qualis – який, якої якості і ficatio - роблю*) – оцінка, характеристика явища, предмета та зарахування його до якоїсь категорії; ступінь та рівень професійної підготовки; фах, спеціальність, набуті внаслідок навчання.

Компетентність – це сукупність встановлених в офіційній формі прав і обов'язків, тобто повноважень будь-якого органу або посадової особи, які визначають можливості цього органу або посадової особи приймати обов'язкові до виконання рішення, організувати та контролювати їх виконання, вживати у необхідних випадках заходів відповідальності.

Контроль – це: 1) умова підвищення ефективності навчально-виховного процесу і засіб аналізу та його оцінки; 2) система спостережень і перевірки педагогічного процесу; 3) функція управління.

Контроль документальний – контроль, в основі якого лежить вивчення, систематизація й аналіз різних облікових і інших документів.

Контроль попередній – здійснюється до здійснення фінансово-господарських операцій, зв'язаних з витратою матеріальних і коштів з метою попередження можливих фінансових і інших порушень.

Контроль наступний – проводиться після здійснення фінансово-господарських операцій (у тому числі і перевірених у порядку попереднього контролю). По його результатах визначаються стан виробничого, фінансово-господарського й іншого видів діяльності.

Контроль поточний (оперативний) – контроль, що полягає у визначенні реального стану об'єкта фінансового контролю під час виконання господарської операції (виконання бюджету).

Контрольний захід – загальний термін, що включає в себе види і методи контрольної діяльності (комплексна ревізія, тематична перевірка, оперативний контроль і т.д.).

Конфіденційність інформації – принцип аудиту, що полягає в тому, що аудитори зобов'язані забезпечувати збереженість документів і інформацію про підконтрольний об'єкт, не розголошувати її без згоди власника, за винятком випадків, передбачених законодавчими актами України. Принцип конфіденційності повинний дотримуватися неухильно, навіть якщо розголошення або поширення інформації про економічного суб'єкта, що перевіряється, не наносить йому матеріального або іншого збитку.

Методика аудиту – послідовність використання методів і прийомів, чіткий опис способу виконання контрольних процедур і підготовка заключного документа за підсумками проведеного аудиту.

Методичні вказівки – документ, що встановлює порядок виконання робіт, заходів і інших дій з урахуванням вимог закону, техніко-економічних норм і нормативів, інших контрольних і аудиторських стандартів.

Мета освітнього моніторингу – спрямування розвитку освітньої системи на бажаний результат.

Метод експертних оцінок (*method of expert ratings*) (*гр. method – шлях дослідження або пізнання; лат. expertus - досвідчений*) – метод прогнозування, заснований на досягненні згоди групою експертів.

Моніторинг (*в освіті*) (*monitoring (in education)*) – це: 1) систематичні процедури збору даних щодо вживання аспектів освіти на національному, регіональному та локальному рівнях; 2) система збору, обробки, зберігання та поширення інформації про освітню систему або її окремі елементи, що орієнтована на інформаційне забезпечення управління, дозволяє робити висновки про стан об'єкта у будь-який момент часу та дає прогноз його розвитку.

Моніторинг (*від лат. monitum – вказівка, затвердження, нагадування*) – це: 1) нестандартна інформаційна система, яка дозволяє тривалий час відстежувати будь-які об'єкти або явища педагогічної діяльності; 2) складний управлінський інструментарій; 3) стандартизоване спостереження за певним об'єктом або процесом, оцінка та прогнозування

його подальшого стану; 4) безперервне стеження за станом навколишнього середовища з метою попередження небажаних відхилень за найважливішими параметрами; 5) глибокий педагогічний аналіз функціонування освітньої системи, виявлення тенденцій динаміки її розвитку; 6) інформаційно-регулятивний супровід розвитку системи, необхідний для прийняття виважених управлінських рішень і прогнозування подальшого розвитку освіти; 7) процедура систематичного збирання даних про важливі аспекти на загальнодержавному, регіональному чи локальному рівнях.

Наступний контроль – комплекс перевірок, що базуються на організаційно-правових, інформаційних, методичних основах, проведених після завершення звітної фінансового року, і аналітичних заходів, що дозволяють виявити помилки і виробити пропозиції по їх попередженню.

Моніторинг якості загальної середньої освіти – спеціальна система збору, обробки, зберігання та розповсюдження інформації про стан загальної середньої освіти, інтерпретація зібраних фактів та прогнозування на їх підставі динаміки і основних тенденцій її розвитку та розробка науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття управлінських рішень стосовно підвищення ефективності функціонування освітньої галузі.

Моніторинг якості освіти містить у собі багатий комплекс процедур, що дозволяє виявити динаміку розвитку системи у певний період. Через це він добре вписується в алгоритм маркетингу освітніх послуг, є його необхідною умовою та невід'ємним компонентом. За такої постановки питання моніторинг поряд з прогнозуванням виступає як один із найважливіших елементів системи інформаційного забезпечення, а це дозволяє розглядати його як складову частину системи управління освітою. Отже, моніторинг забезпечує інформаційну стабільність, запобігає дефіциту інформації під час підготовки рекомендацій та прийняття управлінських рішень, підвищує їх обґрунтованість.

Моніторингове спостереження – перший етап і найважливіший метод моніторингового дослідження; планомірна систематична науково-організована робота щодо збирання відомостей про об'єкти і суб'єкти освітньої діяльності.

Об'єкт моніторингу якості шкільної освіти – явище, предмет, особа, на які спрямована певна діяльність, увага тощо. Об'єктами моніторингу якості шкільної освіти найчастіше виступають зміст освіти; рівень і якість сформованості знань, умінь і навичок учнів (або, як прийнято називати, рівень навчальних досягнень); результати навчально-виховного процесу; засоби, що використовуються для досягнення освітніх цілей; різноманітні аспекти діяльності навчальних закладів; динаміка змін в освітній системі тощо.

Обстеження – метод аудиту, що полягає в ознайомленні контролюючих органів зі станом визначеного напрямку, матеріального об'єкту, питання фінансово-господарської діяльності.

Об'єкт контролю – господарюючий суб'єкт, юридична чи фізична особа, на яку спрямовані контрольні дії суб'єкта контролю.

Об'єктивність – принцип, незалежна позиція у відносинах між аудитором, контролером і підконтрольним суб'єктом, що ґрунтується на умові, що факти, установлені аудитором, будуть спиратися тільки на фактичні матеріали, установлені під час проведення контрольного заходу, відповідно до діючих правил, прийнятими принципами і практикою. Об'єктивність досягається неухильним дотриманням правових норм, одержанням репрезентативного обсягу фактичного матеріалу через аудиторські процедури (інспекції, огляди, опитування, одержання письмових пояснень, аналіз документів, фінансової звітності і статистичної інформації).

Оцінка експертна – кількісні і якісні оцінки процесів і явищ, економічних величин, показників, виконувані експертами на основі суджень. Експертів запрошують за умов необхідності отримання спеціалізованих знань в інтересах результатів аудиту.

Освітній аудит – це: 1) контроль якості підготовки учнів і фахівців в учбових закладах і інших організаціях, що здійснюють освітню підготовку; 2) атестація учбового закладу за якістю освіти.

Оцінювання (evaluation) – процес прийняття ціннісних суджень щодо цінності учнівських досягнень.

Педагогічний моніторинг – система відбору, обробки, аналізу, зберігання інформації про діяльність педагогічної системи в конкретному напрямку, що забезпечує безперервне тривале відстеження її стану, наступну корекцію навчально-виховного процесу та прогнозування розвитку освітньої системи.

Перевірка – метод аудиту, що представляє собою контрольну дію або дослідження стану справ на визначеній ділянці діяльності організації, що перевіряється.

Показник якості загальної освіти – кількісна характеристика якостей особистості випускника загальноосвітнього навчального закладу, що розглядається стосовно до певних умов його навчання.

Предмет освітнього моніторингу – те, на що спрямована пізнавальна, творча, практична діяльність (функціонування) суб'єктів освітньої системи.

Прогнозування (forecasting) (зр. prognosis - передбачення) – метод планування, в якому передбачення майбутнього спирається на накопичений досвід і поточні припущення відносно майбутнього.

Ризик аудиту – суб'єктивно обумовлена імовірність існування істотних перекручень бухгалтерського рахунку, статті балансу, до їх виявлення системою внутрішнього контролю або при припущенні, що внутрішній контроль відсутній, характеристики ступеня схильності до можливих перекручень рахунку бухгалтерського обліку, статті балансу, класу факторів господарської діяльності і бухгалтерської звітності в цілому.

Регіональний моніторинговий центр – це інформаційний осередок, оскільки передбачається, що він систематично ознайомлюватиме державні офіційні органи управління освіти, урядові кола, педагогічну громадськість з результатами досліджень, станом освіченості молоді та прогнозованими напрямками освіти та її складових.

Синтез (гр. з'єднання, складання) – метод вивчення предмета в цілісності, єдності і взаємозв'язку його частин. У процесі пізнання пов'язаний з аналізом.

Система контролю – взаємопов'язана сукупність суб'єкту контролю, об'єкту контролю та контрольні дії.

Стандарт (англ. *standard* — норма, зразок, мірило) – затверджуваний компетентним органом нормативно-технічний документ, у якому встановлюються для загального і багаторазового використання правила, загальні принципи або характеристики, що стосуються різних видів діяльності або їхніх результатів, і який спрямований на досягнення максимального ступеня упорядкування у визначеній області; типовий зразок, еталон, модель, прийняті за вихідні для зіставлення з ними інших предметів (товарів, виробів).

Суб'єкт контролю – юридична особа, інституція, контрольний орган, посадова особа, група фахівців, що проводять контрольний захід, спрямовуючи контрольні дії на об'єкт контролю.

Тест – система завдань, призначених для встановлення освітнього (кваліфікаційного) рівня особи.

Фінансовий аудит – метод державного фінансового контролю, що виконується під час комплексу контрольно-ревізійних і експертно-аналітичних заходів, проведених органом зовнішнього державного фінансового контролю у всіх суб'єктах відомчої структури витрат бюджету з метою встановлення ступеня достовірності фінансової звітності.

Якість загальної освіти – це сукупність певних якостей випускника загальноосвітнього навчального закладу, що відображають компетентність, ціннісні орієнтації, соціальну спрямованість, здібності, тощо, обумовлюють її здатність задовольняти як особисті духовні та матеріальні потреби, так і потреби суспільства.

Якість освітньої діяльності – це сукупність характеристик системи освіти та її складових, яка визначає її здатність задовольняти встановлені і передбачені потреби окремої

особи або (та) суспільства; ступінь задоволення учасників освітнього процесу наданими навчальним закладом освітніми послугами або ступінь досягнення поставлених освітніх цілей і завдань.

3.2. Список рекомендованої літератури

Базова

1. Баранова А. О., Наумова Т. А., Кашперська А. І. Аудит : навч. посіб.. Х. : ХДУХТ, 2017. 246 с.
2. Виноградова М., Жидєєва Л. Аудит : навч. посіб. Київ, 2014. 656 с.
3. Єльнікова Г. В., Куценко В. І., Маслов В. І. та ін. Теоретико-методичні основи підготовки керівників до оцінювання результатів діяльності загальноосвітнього навчального закладу : монографія. К. : Педагогічна думка, 2012. 220 с.
4. Канівець Т. М. Основи педагогічного оцінювання: навч.-метод. посіб. Ніжин : Видавець ПП Лисенко М.М., 2012. 102 с.
5. Кравченко Г. Ю., Рябова З. В. Якість освіти в навчальному закладі. Х. : Ранок, 2013. 176 с.
6. Ляшенко О. І., Лукіна Т. О., Булах І. Є., Мруга М. Р. Методика і технології оцінювання діяльності загальноосвітнього навчального закладу: посіб. К. : Педагогічна думка, 2012. 160 с.
7. Сергієнко В. П., Кухар Л.О. Методичні рекомендації зі складання тестових завдань. К. : НПУ, 2011. 41 с.
8. Торган М. М. Контрольно-діагностичні функції в управлінні ЗОШ : навчальний посібник / М. М. Торган. – Одеса : «ВМВ», 2011. – 120 с.
9. Ручкіна М. М. Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни «Аудит і оцінювання управлінської діяльності» / М.М. Ручкіна. – Одеса, 2019. – 40 с.
10. Ярощук Л. Г. Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти : навч. посіб. Бердянськ : Видавець Ткачук О. В., 2010. 248 с.

Допоміжна

1. Абдикаликов Т. А. Облік і аудит : навчальний посібник. Алмати : Казахський Національний Університет імені Аль-Фарабі, 2005. 212 с.

2. Аудит. Підручник 3-тє вид., Перераб.і доп; Мерзлікіна Є.М., Микільська Ю.П. – Инфра-М, 2008 р. – 368 с.
3. Березюк В.І. Аудит: Навчальний посібник. – Караганда, 2006. – 214 с.
4. Булах І. Є., Мруга М. Р. Створюємо якісний тест : навч. посібник. Київ : Майстер-клас, 2006. 160 с.
5. Гронлунд Норман Е. Оцінювання студентської успішності: Практ. посібник, К.: Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2005. – 312 с.
6. Кучеренко Т.Є., Уланчук В.С. Звітність підприємств: Підручник для ВНЗ. Затверджено МОН / За ред. В.С. Уланчука. – К., 2008. – 492 с.
7. Лукіна Т. О. Вимірювання та управління якістю освіти. К. : Проект «Рівний доступ до якісної освіти», 2008. 50 с.
8. Лукіна Т.О. Моніторинг якості освіти: теорія і практика. – К.: Вид. дім: "Шкільний світ": Вид. Л.Галіцина, 2006. – 128 с.
9. Мороз І.В. Менеджмент і маркетинг освіти: навчально-методичний посібник. – Переяслав-Хмельницький: ПХДПУ, 2004. – 142 с.
10. Основи педагогічного оцінювання. Частина 2. Практика: Навчально-методичні та інформаційно-довідкові матеріали для педагогічних працівників / За заг. ред. Ірини Булах. – К: Майстер-клас, 2005, – 56 с.
11. Основи педагогічного оцінювання. Чистина І. Теорія: Навчально-методичні та інформаційно-довідкові матеріали для педагогічних працівників / За заг. ред. Ірини Булах. – К.: Майстер-клас, 2005, – 96 с.
12. Педагогічне оцінювання і тестування. Правила, стандарти, відповідність. Наукове видання / Я.Я.Болюбаш, І.Є.Булах, М.Р.Мруга, І.В.Філончук – К.: Майстер-клас, 2007. – 272 с.

Інформаційні ресурси

Поглиблюють інформацію про особливості створення національних стандартів освіти та впровадження тестування і моніторингових досліджень матеріали, розміщені на веб-сторінках:

1. www.mon.gov.ua - веб-сторінка Міністерства освіти і науки України.
2. www.nbuv.gov.ua - веб-сторінка бібліотеки ім.Вернадського.
3. www.testportal.com.ua - веб-сторінка Українського, центру оцінювання якості освіти.
4. Міністерство освіти і науки України. URL : <https://mon.gov.ua/ua/tag/pisa>

5. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Плану заходів із реалізації в 2019 році міжнародного дослідження якості освіти PISA-2018, міжнародного дослідження якості освіти PISA-2021 та Переліку регіональних координаторів міжнародного дослідження якості освіти PISA-2021». URL : http://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2019/02/Nakaz-MON_PISA_vid-26.02.2019_263.pdf (дата звернення: 27.08.2019).